

Škola ve Vesci pod Kozákovem skončila po 135 letech

Dnem 30. června 2003 bylo definitivně ukončeno školní vyučování ve Vesci pod Kozákovem. Stalo se tak po 135 letech nepřetržitého vyučování školních dětí v této nevelké podkozákovské vesničce. Číslo je to úctyhodné, a tak si myslím, že nezaškodí trochu historie zdejšího školství a ani k tomu patřící nostalgie. Ale začněme od prvopočátku.

Když Marie Terezie zavedla povinnou školní docházku, chodily děti z celého Podkozákova do školy na Hruštici, a to až asi do roku 1793. To bylo tedy před 210 lety. V letech 1793 až 1868 navštěvovali už žáci z Vesce, ze Smrčí a z Prackova školu v Kostelních Loučkách. Tam založil školu v roce 1804 tehdejší patron hrabě Antonín Des Fours Walderode. Chodili do ní žáci z obcí a z osad celého širého okolí. V zimním čase chodíval někdy podučitel vyučovat děti také po chalupách.

Bylo to v lednu 1868, kdy pokrokoví vesečtí občané povolali do vsi učitele Floriána Kroupu, aby ve Vesci trvale učil v čp. 27. Zmíněné čp. 27 bylo později dokonce zakoupeno pro účely školního vyučování. Nebyla však o koupi žádná písemná smlouva a obec nakonec přišla nejen o peníze, ale i o domek. Proto se vyučování přestěhovalo do hospody u Židů v čp. 29, kde se děti učily na sále v prvním poschodí. Druhá třída byla v čp. 12.

Ale už v roce 1873 byla ve Vesci postavena nová dřevěná škola. Ta byla v roce 1887 rozšířena na dvojtřídku. Protože první škola měla jen jednu jedinou učebnu, vyučovala se druhá třída ve dřevěném statku Josefa Pleštila ve Smrčí čp.1 (za roční nájemné 120 zlatých). Takto se vyučovalo na dvou místech až do r. 1907.

V roce 1905, v noci dne 25. srpna, vesecká dřevěná škola do základů vyhořela. Shořely všechny učební pomůcky, mapy a většina úředních knih. Po požáru se dočasně vyučovalo v domě pana Petra Votrubce v čp. 44.

Ale už 2. března 1907 se začalo se stavbou nové zděné školní budovy. Ještě týž rok na podzim byla škola slavnostně vysvěcena a dnem 25. 11. 1907 se v ní začalo pravidelně v obou učebnách vyučovat. A v této budově se vyučovalo pravidelně až do 30. 6. 2003, kdy vyučování

ve Vesci zcela zaniká, jak už Vám i nadpis tohoto článku napověděl. Školní kronika uvádí, že učebny byly vždycky v prvních poschodí, v přízemí byla kancelář řídícího učitele, školní pracovna, kuchyně, kabinety a byt řídícího učitele. V době tzv. protektorátu bývala vesecká škola dokonce trojtřídní, když jedna učebna byla zřízena v přízemí z neobsazeného učitelského bytu. Když skončila válka, mnoho žáků odešlo na měšťanskou školu a ve Vesci zůstala jednotřídka.

Teprve v roce 1953 bylo žáků více, a tak vesečtí měli opět školu dvojtřídní. V letech 1966 - 1967 byla prováděna velká generální oprava školní budovy. Zchátralá okna byla vyměněna za široká, moderní, vyměněny byly devatenáctery dveře, rozšířena elektroinstalace, zřízena projekční kabina, opatřen ohřívač na vodu, natřeny všechny podlahy. V přízemí vznikla klubovna pro osvětovou besedu, kde se pak pořádaly přednášky, promítaly filmy, bývalo tu vítání občánků... Do dnešních dnů zde má svou místnost místní lidová knihovna.

V roce 1968 byl zřízen plot z rámového pletiva, opatřený kamennou podezdívkou a se železnými vraty. V 80. letech bylo zavedeno vytápění elektrickými akumulacími kamny, byly zřízeny nové WC a umývárny se sprchami. Bylo také pořízeno osvětlení moderními zářivkami. V roce 1967 bylo ve Vesci vzpomenu 100. výročí školního vyučování. Protože však počet žáků klesal (i když sem docházely některé děti i z Koberov nebo z Klokočí), byla ve Vesci vytvořena od roku 1975 opět jednotřídka. Měla zpočátku pět ročníků (v jediné třídě), později čtyři ročníky.

V dalším období poklesl počet žáků natolik, že byla Základní škola ve Vesci zrušena (jako samostatná) a děti začaly dojíždět do ZŠ v Bělé. Ke zrušení vesecké školy došlo dnem 1. 9. 1979. Ve vesecké školní budově se však vyučovat nepřestalo. Školním autobusem sem začali dojíždět žáci 4. ročníku ze 2. základní školy v Turnově, ul. 28. října (z tzv. dívčí školy). Tento stav trval až do 30. 6. 1986.

Avšak již od začátku školního roku 1984 - 1985 dojížděli do Vesce k vyučování také žáci ze ZŠ v Bělé se svými učitelkami, protože také tam byl nedostatek učeben pro zvýšený počet žactva. Tak se po určitou dobu ve Vesci vyučovalo opět ve dvou učebnách: v jedné děti z Turnova, ve druhé děti z obce Mírová pod Kozákovem (z bělské školy). Později dojíždění z Turnova skončilo a ve Vesci se učilo opět jen v jedné třídě (dojížděli už jen žáci bělstí).

Když skončilo i jejich dojíždění do Vesce, docílili rodiče místních dětí, že se ve vesecké škole ještě mohli vyučovat alespoň prvňáčci a druháci z Vesce, ze Smrčí nebo z Prackova, případně

Jak skončila škola ve Vesci

Napsal Milan Mlejnek

z Klokočí (v jedné učebně). Byla to vlastně detašovaná třída ZŠ z Bělé. A tento stav potrval až do konce školního roku 2002-2003, kdy se zde vyučovalo již jen 8 (slovy osm) žáků. Dnem 30. 6. 2003 tedy vyučování ve Vesci pod Kozákovem definitivně končí. Stalo se tak skutečně po 135 letech.

Za tuto dobu zde pracovalo celkem 56 učitelů a učitelek, 15 externích učitelů a učitelek, 39 duchovních a na školu dohlíželo 24 školních inspektorů. O čistotu školy pečovalo 8 školníků nebo školnic. A ve školních lavicích se vystřídalo šest až sedm generací zdejších občanů (nebo občanů z okolí). To znamená, že před 135 lety sem chodili do školy praprapradědové a prapraprababičky dnešních školáků. Sedávali tady ve školních škamnech a sbírali tu své vědomosti, dovednosti a návyky pro celý svůj pozdější život. Byly jich celé generace.

A že škola a vyučování ve Vesci definitivně končí? Však těch škol už bylo uzavřeno! Projdu-li se vesnicemi od Turnova ke Kozákovu, počítám obce, kde mívali, ale už nemají, svou školičku: Rakousy, Chutnovka, Loučky, Volavec, Lestkov, Přáslavice, Žlábek, Lhota-Komárov atd. Některé ty školy zanikly už dávno. Ještě se drží „nad vodou“ např. škola v Tatobitech, v Bělé, v Koberovech.

A tak tedy: Jakápak nostalgie!